

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

An vitiositas ad infelicitatem sufficiat

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Ei autarkis h̄ kakia p̄s̄ kakodamonia.

ΠΡΟΜΕΝΕΙ Δ̄ σ̄ωμα πεπερασμένον τ̄ης φερν̄ης έχον, ὡς Εὐειπίδης φησίν, βασιλῆα δὲ δ̄ήλωται καὶ ἀβέβαια. τὰ δ̄ οὐ πολλῆς δ̄ξ̄ε τέφρας, ἀλλὰ πυρραϊᾶς υἱος βασιλικῆς πορβουρῆς καὶ περὶ φλεγομένης, ἀδύματος καὶ φόβου μετ' αὐτὸν, καὶ ἰδρωτὸς Δ̄ξαποπίου, πλοῦτόν τινα παρορῶσα Τανταλίου δ̄πολαύσασθαι δι' ἀσχολίας αὐτοῦ διωκεμένην. ὁ μὲν γὰρ Σικυώνιος ἔκείνος ἵπποδροσίου ὄφρα δὲ ἐδῶκε τὰ βασιλείῃ τῆς Ἀχαίων θήλειον ἵππων δρομαδα δῶκεν, ἵνα μή οἱ ἐπιθῆ ὑπὸ Ἴλιον ὑπεμύεσθαι, ἀλλὰ τερπιδόμου μύρον, εἰ βασιλῆα δ̄πορείαι καὶ σχολίῳ ἀλυπον ἀνακρίνας ἑαυτὸν. οἱ δὲ νῦν, ἀλυποι καὶ παρορῶσαι δ̄καυῶτες εἶναι, μηδενὸς καλεῖσθαι, ἀποῦνται δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν εἰς αὐλας καὶ παρορῶσας καὶ θυραυλίας ἐπιπέποιον, ἵνα ἵππων υἱὸς ἢ πόρπη, ἢ ποιαντὴς πινὸς δ̄ημερίας τυχεῖ. Τοῦ δ̄ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἀλόχου Φυλάκη ἐλέλειθο. Καὶ δ̄δμος ἡμιτελής. σὺρεται δ̄ καὶ πλατῆται τριβόμοροι ἐν ἵσθμῳ ἐλπίζον καὶ παρορῶσαι ζῶντες. αὐτῶν δ̄ τύχη πινὸς ὧν ποιεῖ, παρορῶσαι καὶ σχολοδινιάσας, παρορῶσαι τῆς τύχης πεπερασμένον, δ̄πολαύσασθαι ζῶντες, καὶ μακαρίζει τὰς ἀδδξοὺς καὶ ἀσφοδῶς ζῶντας. οἱ δὲ ἔκείνον πάλιν, ἀπὸ βλέποντες ὑπὸ ἑρ' αὐτοῖς φερόμενον πῶτος ἢ κακία Δ̄ξαππίου πῶτος ἀνδρῶν, αὐτοτελής τις ἔσα τῆς κακῶς δ̄αμονίας δ̄ημερῆς. αὐτῶν γὰρ ὄργων ἔτε ὑπὸ ἑρ' αὐτῶν ἔχρησται. ἀλλοὶ δ̄ τυχεῖνοι αὐτοῦ δ̄ξ̄οντες ἔς αὐτὸν καλεῖσθαι ἀπὸ τῶν ποιῶν, δ̄ημῶν τρέφοισι καὶ βασιλεύσας, ἢ κακῶς καὶ σφίνας ἐπιμαχῶνται, ἀλόχου ψυχῆς ἢ κακία, διχα πᾶσις παρορῶσαι, τῆ ψυχῆς σφίνας, σφίνας καὶ κατέσθαι, λυτῆς ὄντος πλησι, δ̄ρῶν, βαρυθυμίας, μέσθαι τὸν αἰθρῶν. τεκμήριον δὲ τεμνόμενοι πολλοὶ σφίνας, καὶ μακροθυμῶν κακῶς, καὶ σφίνας, αὐτῶν δ̄καυῶται ὑπὸ δ̄καυῶται ἢ τυχεῖνων, φωνῶν δ̄καυῶται ὑπὸ ἑρ' αὐτῶν ἢ ψυχῆς μύσασθαι τὰ λόγῳ τὸν τῶν ὧν καὶ χεῖρ πείσασθαι κατὰ σχῆμα ἢ δ̄καυῶται ὑπὸ ἑρ' αὐτῶν ἢ σφίνας, ὅθεν πείσασθαι πῶτος ἔτε φερόμενον τῆς πείσασθαι, ἔτε δ̄καυῶται μετανοία μὴ βοῆσαι, μηδὲ τῶν τῶν κακῶς ἢ τῶν κακῶς. ἔτω καὶ πῶτος ἢ κακία καὶ σφίνας βιαυτέρα. αὐτῶν δ̄ πολεῖ δ̄καυῶται ὅταν ἐκδοσιν καὶ ἢ κακῶς παρορῶσαι, ἀκακῶνται τῶν τε κακῶν ἀμειλιωμένων καὶ τῆς ἐργασίας, καὶ λόγῳ καὶ παρορῶσαι κακῶς, εἴτα ἀποῦνται τὸν ἀπὸ ἐλατῶν δ̄καυῶται τὸ αὐτὸ ποιοῦντα καὶ βελποῖ κατὰ χον. φέρε δ̄ καὶ ἡμᾶς ἐκδοσιν ἵνα βίη καὶ ἀνδρῶν κακῶς δ̄αμονίος παρορῶσαι, εἴτα παρορῶσαι τῆς ἐργασίας τῶν τύχῳ καὶ πῶτος κακία δ̄καυῶται, πῶτος ἢ ὄργων τε παρορῶσαι κατὰ πλεον καὶ παρορῶσαι πολυτελοῖς εἰς ἀκακῶς κακῶς δ̄αμονίος ζῶντος καὶ οἰκτερῶς λησπεία ἵνα καὶ πολέμους καὶ τυχεῖνων μιαιφόνιας, καὶ χεῖρ κακῶς τῶν κακῶς, καὶ κεραυτῶν δ̄καυῶται ἀέρος ἐφελκόμενον, καὶ κακῶς εἰα τελευτῶσαι,

PLVTARCHI,

an vitiofitas ad infelicitatem sufficiat.

* sustinet

Mulieris dote corpus venditum gerens, vt est apud Euripidem: sed pauca manifestata sunt & instabilia. huic autem non multum per cinerem, sed per regium incedenti rogam atque ambusto, anhelitus pleno & metus, & sudoris transmarini, diuitias ea apponens Tantalicas, ob occupationem frui non valenti. Etenim Sicyonius ille equos alens, bono vsus consilio equam Agamemnoni velocem cursu dono dedit,

Vna ventosum ne miles ad lion iret, sed domi manes oblectaretur, in amplas diuitias & ocium molestia expers se reclinans. At qui nunc citra molestiam viuere, & rebus agendis dediti videtur, nemine vocante vltro se precipites deuoluunt in aulas, comitatus, excubiasq; laboriosas, vt equum aliquem, scorum, aut aliud quippiam istarum quae beate putantur rerum consequantur.

Est & cui laniata genas sit in adibus uxor,

Et domus imperfecta: - cum ipse interim trahatur & oberret inter alios, sperans ac contumelias tolerans. Quod si adipiscatur eorum quae desiderabat aliquid, circummagitatus, & oborta ad ludum fortunę vertigine, discessum querit, & beatos praedicat eos qui obscuro vitam securam agunt. At hi contra eum supra ipsos situm suspicientes, felicem deputant. Sic vitiofitas afficit homines, omnia in se habens ad infelicitatem fabricandam posita, neque instrumentorum egens, neq; famulorum. Alii vero tytanni operam dantes vt quos puniunt miseros faciant, carnifices alunt & tortores, & cauteria ac cuneos bruto animo fabricantur. Prauitas abique ylo apparatu, simul atque animum attingit, adfligit atque deicit, implet dolore, lamentis, mœsticia, pœnitentiâ hominem. Indicium hoc certum est. Multitacent dum secantur: tolerant flagrorum ictus: cuneis adactis torti à dominis aut tytannis, vocem emittunt nullam: quando quidem animus conuēt̄ vehementiam affectionis tanquam manu iniecta comprimit atque cohibet. Excandescentiâ autem nunquam quietem imposueris, aut luctui silentium, aut metuēti vt subsistat persuaseris, aut ob pœnitentiâ agro ne vociferetur, neve in crines inuolet suos, aut femur pulset. Adeo vitium & igne est & ferro violentius. Ciuitates quando locatiōe templorū aut coloforum proscribunt, artifices audiunt de conducendo opere cessantes, rationesq; & exēpla adferētes. eū deinde deligunt, qui minori sumtu opus videtur confecturus & melius & celerius. Finge nos quoq; publice proposito scripto inuitare, qui nauare velint mercede cōducti operam ad vitā hominis miseram efficiēdum. venire dicatū suam operam fortunam & vitiofitatē, inter se contēdentes. Fortunā adferre abundantiam omnis generis instrumentorum, quibus vita misera & miseranda possit effici. puta latrocinia, bella, tytannorū homicidia, tēpestates marinas, fulmēde cœlo immisū: tū cicutas,

gladios, calumniatorum conductas copias, febrium incendia, compedes, carcerum circumventionem. quanquam plerumque horum prauitati potius debentur quam fortunæ. sed sint omnia fortunæ. Vitiositatem porro nudam adstare, neque aduersus hominem vlla re externa indigentem: & e fortuna quærere: Fortuna, quo pacto miserum efficiet hominem? Minaris paupertatem, deridet te Metrocles, qui hyeme inter oues, æstate in vestibulorum templorum dormiēs, prouocat ad certamen de felicitate Persarum regem Babylone hycman-tem, & æstiuo tempore in Media degentē. Seruitutē, vincula, venditionem inducis? spernit te Diogenes, qui cum à prædonibus venderetur, præconis voce proclamauit, Ecquis emere vult dominū? Venenatum temperas poculum? nonne & Socrati id præbibisti? ille tamen placido sedatoque animo, nihil territus: & neque colore neque vultu mutato, admodum facile ebibit. mortui vero beatitatem laudauerunt viuentes, vt ne apud inferos quidem absque sorte diuina futuri. Sane ignem tuum Deci Romanorum imperator anteuertit, quo tempore exstructo in medio exercituū rogo, ex voto sese patriæ principatu Saturno immolauit. & apud Indos castæ maritorumque amantes vxores de igni litigant atque certant: victricem, quia cum mortuo marito comburitur, reliquæ vt felicem laudibus vehunt atque decantant. ac quia sapientes ibi sunt, nullus eorum dignus admiratione, nullus beatus habetur, nisi viuus etiam nū, & animo ac corpore valēs, animam à corpore igni discernat, purusque à carne discedat eluta mortalitate. At. n. è magnis opibus, domo splendida, victu magnifico ad lacernā, perā, & quotidiani cibi emendicationē rediges? hæc vero beatitatis principia Diogeni, libertatis gloriæque Crateti fuerunt. Inquies, in crucem te suffigā, aut ad palam. atqui Theodori nihil interest, humine an sublime putrescat, sepultura isthæc Scythis beata putatur. canes Hyrcanorum, Bactrianorum volucres cadauera præscripto legū vorant, vbi feliciter vitam finiuerunt Quos ergo ista faciunt miseros? eos qui molles sunt & parum habent rationis, male educatos, non exercitatos, qui opiniones à teneris conceptas vnguiculis seruant. Proinde non fortuna infelicitatem perficit, nisi prauitate vtatur adiutrice. Sicut enim ossa finduntur filo, postquam sunt aceto & cinere perhumectata: ac sicut ebur Zytho emollitum atque laxatum flectunt, inque varias formas fingunt, cum id fieri alias non possit: sic fortuna quod à sese male affectum, mollitumque est vitiis, superueniens vulnerat atque perforat. Et quemadmodum nulli noxius, neque lædens tangentes & gestantes, si duntaxat vulneratus aliquis inferatur, statim eum interficit affectionis quendam defluxum in se recipientem: ita cuius animus à fortuna sit subuertendus, cum intra corpus suum oportet peculiare vulnus malumque habere aliquod: foris accidentia quod miserranda & lamentabilia redigat. Est ne vitiositas etiam talis, vt ad inferendam miseriam fortunæ requirat opem? Nequaquam. Non asperum ac tempestuosum excitat prauitas mare, non deserto imminentes montium radices occupat ac cingit latronum insidiis, non agris frugiferis nubes grandinem ei aculantes immittit, non Melitum, Anytum, aut Callixenum subornat sycophantam, non repulsam præiuræ conficit,

A καὶ ξίφη φέρουσαν, καὶ συκοφαντίας ξενολογούσαν, καὶ πυρετὸς δὲ ἀπύουσαν, καὶ πέδας πεικρούσαν, καὶ πειλοικὸς διμύσαν εἰρ- κῆς. καὶ οἱ πούτων τὰ πλείστα τὴ κακίας μάλλον ἢ τὴ τύχης ὄντι. ἀλλὰ πάντα ἔστω τὴ τύχης ἢ τὴ κακία παρεσῶσα γυμνὴ καὶ μηδενὸς δευδμή τὴ ἔξωθεν ἐπὶ τὴ αἰδέσπον, ἐρωτάτω καὶ τὴ τύχῃ πῶς ποιήσῃ κακὸν ἀμύμονα καὶ ἀτυμον τὴ αἰδέσπον. Τύχῃ, πεινῶν ἀπειλῆς; καταγλαῶσου Μιθρακλῆς, ὅς χει- μῶνος ἐν τοῖς περσέσιν καὶ κούδων, καὶ ἰεραῖς ἐν τοῖς περ- φυλάχοις τὴ ἱερῶν, τὴ ἐν Βαβυλωνίᾳ χιμάζοντα, καὶ ἐπὶ Μιθρα- αἰ θερίζοντα Περσῶν βασιλέα ἐπὶ διδαμονίας εἰς ἀγῶνα

B περὶ κελῆς. δουλείας καὶ δεσμά καὶ περὶ οἰκονομίας; κατα- φρονῆ σου Διογῆνης, ὅς ὑπὸ τὴ ληστῶν πωλούμενος, ἐκήρυ- τε, Τίς ὠνήσασθαι βέλεται δεσπότην; κύλικα φαρμάκου παρὰ τῆς; ἔχει καὶ Σωκράτης ταύτην περὶ τῆς; ὁ δὲ ἰλεως καὶ περὶ τῆς, οὐ βέβαιος. ὁ δὲ δὲ οὐ φησὶν ὅτι δὲ χρώματος ὁ δὲ ἐν, ὁ δὲ ἐν χρώματος, μάλ' ἀκόλως δὲ ἐπιεν. ἀποθήσκει τὴ αἰ- τὴ μακρὰ ἐξ ὅτι ζῶντες, ὡς οὐδὲ ἐν ἀδου θείας ἀδου μοῖρας ἐσθλόν. καὶ μὲν ὁ πῦρ σου Δέκιος ὁ Ῥωμαῖος ὠν στρατηγὸς περὶ λαβέν, ὅτε τὴ ἔρατο πέδων ἐν μέσῳ τυραννίδος, τὰ Κρόνα καὶ ἀχλὺ αὐτὸς ἐαυτὸν ἐκαλλιέρησεν ὑπὸ τὴ ἡγε- μονίας. Ἰνδῶν ὁ Φίλανδροι καὶ σάφρονες γυναικὲς ὑπὸ τὴ πύρως εἰλίξοι καὶ μάχονται περὶ ἀλλήλων, ὅτι νικήσασαν τε θηκῆ τὴ ἀνδρῶν συγκαταφλεγῶν, μακρὰ εἰς ἀδουσιαι λειπαί. τὴ ὅτι ἐκεῖ σφῶν ἔδειξεν ζῆλος ὁ δὲ μακρὰ εἰς ὄντι, ἀλλ' ἂν μὴ ζῶν ἐπὶ καὶ φρονῶν καὶ ὑμῶν ὅτι σώματος τῶν ψυ- χῶν περὶ ἀφῆσθαι, καὶ καταρῶν ἐκ τῆς τῆς, ἐκ τῆς ἀμι- νος ὁ δὲ τῆς. ἀλλ' ὅτι εἰς ἀσλαμπερῶν καὶ οἰκῶν καὶ βαπέτῆς καὶ πολυτελείας εἰς τῆς βῶνα καὶ πῆσιν καὶ περὶ σάμψιν ἐν ἡ- μέσῳ τῆς κατὰ τῆς; ταῦτα διδαμονίας ἐρῶν καὶ Διογῆς, ταῦτα ἐλθῶν καὶ Κρόνα καὶ δόξης. ἀλλὰ εἰς τῆς αὐτῶν κα-

D θηλώσῃς, ἢ σκόλοπι πῆξεις; καὶ τὴ Θεοδώρω μέλῃ πότερον ὑπὸ τῆς ἢ ὑπὸ τῆς σήπεται; Συκῶν διδαμονες παρὰ αὐτῶν ὅτι κύνες, Βακτριανῶν ὅτι ὄρνιθες νεκροὶ ἐσθλῶ- σιν καὶ νόμοις, ὅτι μακρὰ εἰς τέλος τυχερῶσιν. τίνας οὖν ταῦτα κακὸν ἀμύμονας ποίῃ; τῆς αἰαίδροις, καὶ ἀλογίσις, τῆς ἀδουπῆσι καὶ ἀγυμνάσις, τῆς ἐκ τῆς τῶν ἀσ ἐχοσιν δόξας φυλάτῶν; ὁ δὲ οὖν ὁ δὲ ἐστὶν ἢ τὴ τύχῃ κακὸν ἀμύμονας τι- λεσιουργῶν, ἀλλ' ἂν κακία ἔχη στωερῶσιν. ὡς γὰρ ἢ κρό- κη ὁ δὲ σῶν τῆς, τῆς φῶν καὶ ὅτι δὲ ἀδουερον ἡρόμενον, καὶ τὴ ἐλί- φλυτα τὰ ζῶντα μακρὰ ἡρόμενον καὶ χαλαρῶν καὶ μωπομοσι

E καὶ ἀφῆσθαι τῆς, ἀλλῶς δὲ οὐ δύναται οὐτως ἢ τὴ τύχῃ ὁ πεποιθὸς ὅτι αὐτὸ καὶ μακρὰ κακία περὶ πεσοῦσα κα- λαίει καὶ πῆσκει. καὶ κατὰ τῆς ὁ παρῶν τῆς ἄλλων ὁ δὲ ἐν βλαβερῶν ὡν, ὁ δὲ λυτῶν ἀποτομῶν καὶ περὶ φέροντας, ἐὰν τῆς ἡρόμενος ἐπεισενεζῆ μόνον, ὁ δὲ δὲ ἀπὸ λυσι τῆς περὶ τῆς καὶ τῶν ἀπορροῦν δειρῶν, οὐτῶν τῶν ὑπὸ τῆς τύχης στωερῶσιν ἀσ μέλλοντα τῶν ψυχῶν, ἴδιον ἔλχος ἐν ἑαυτῶν καὶ κακὸν ἔχει δὲ ἐν τῆς τῆς, ὅτι τῶν τῶν περὶ τῆς ἔξωθεν οἰκῶν καὶ ὄδῶν τῶν ποιήσῃ. ἀρ' οὖν ἢ κακία το- οὔτων ὡς τῆς τύχης δειῶν περὶ κακὸν ἀμύμονας ἀφῆσθαι

F αἰαί; πῶν οὖν τῶν καὶ δειρῶν ἐπαιρεται πῆλα- γῶν, οὐ ληστῶν ἐνοδῶν ἀφῆσθαι ἐν ἐρημοῖς ὑπὸ τῶν τῆς, οὐ νέφῃ χαλαρῶν περὶ τῶν περὶ τῶν καρποφό- ροις, οὐ Μελίτων ὁ δὲ Ἄνυτων ὁ δὲ Καλλιξένον, ὅτι τῶν τῶν κατὰ τῶν τῶν ἀφῆσθαι πλούτων, ὁ δὲ ἀπὸ τῶν τῶν τῶν

ἵνα ποιήσῃ κακὰ δαίμονας, ἀλλὰ ποῖς πλῆθος ἄφρονος, κληρονομίας ἐν γῆ, ἔχει τὰ λατῆς ἐν δίδυκε, πρὸς πέφυκεν, ἐκτικῆσα τὸ ἐπιθυμίας, ἀφαιρέσασα τοῖς θυμοῖς, σπυρίσασα τὸ δόξασμονίας, ἔχει σῦρσασα τοῖς ὀφθαλμοῖς.

A vt miseros faciat. sed percellit diuites, rebus abundantes, hæreditatem adeutes: terra mariq; subit & inhæret, cupiditatibus colliquans, iris incendens, superstitionibus conficiens, vultum mutans.

Π Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ

Πόπερον τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χείρονα.

P L V T A R C H I

B Animine an corporis affectiones sint peiores.

ΜΗΡΟΣ μὲν ἐπιβλέψας τὰ θνητὰ τῶν ζώων ἡγήθη, καὶ πρὸς ἄλληλα συγκρίνας κατὰ τὸς βίους καὶ τὰς διακτήσεις, ἔξεφώνησεν ὡς εὐδέν ἐστιν οἱ ζῶοντες ἀνδρὸς, Γαίτων ὅσα τε γὰρ ἐπιπνεῖ τε ἔρπητ' ὀρωτεῖον ὅσα δὲ τυχεῖς εἰς κακῶν ἰσοεργίῳ ἀποδίδουσι τὰ δὲ θεοῖσι. ἡμεῖς δ' ὡς ἄρ' ἤδη νικῶντα κακὰ δαίμονα τὸν αἰθερῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἀθλιώτερον ζῶον ἀνηγορεύμενον, αὐτὸν αὐτῶν συγκρίνομεν εἰς ἰδίων κακῶν ἀγῶνα, σῶμα καὶ ψυχὴν διαμεριώμεν ὅσα ἀχρηστῶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς δέοντως ἵνα μάθωμεν πόττερον ἔχει τὴν ψυχὴν ἢ δὲ εὐδὲν ἀθλιώτερον ζῶον. νόσος μὲν γὰρ ἐν σώματι φύεται ἀφ' αὐτοῦ κακία δὲ καὶ μορθηρία πρὸς ψυχὴν, ἔργον ἐστὶ πρὸς τὸν ζῆλον πάθος αὐτῆς. ἐμικρὸν δὲ πρὸς δὲ θυμὸν ὀφελος, ἐδὲ ἰσάμισον ἢ ἔχει τὸν καὶ χυφότερον καὶ ἀφικτον ἢ μὲν οὖν Αἰσώπειος ἀλώπηξ πρὸς ποικιλίας δικαζομένη πρὸς τὴν παρδαλιν, ὡς ἐκείνη δὲ σῶμα καὶ τὴν ἐπιφάειαν διακτῆ καὶ κατὰ σκετον ἐπεδείξατο, τῆ δὲ ἰσάμισον ἀνυμνήσασα καὶ οὐχ ἡδὲ πρὸς οὐδὲν. Ἄλλ' ἐμοὶ τοῖς ἐν τῷ (ἐφῆ) σκεπῶν ὡς δικαστῆς, ποικιλωτέρην μετῆς δὲ ὀφεί, δηλοῦσα τὴν πρὸς τὸν ἦθος ἀφαιρέσασα ὅτι πολλὰ τῆς χρείας ἀμειβομένη. λέγουμεν οὖν ἐν ἡμῖν ὅτι πολλὰ μὲν, ὡς αἰθερῶν, σὺ καὶ τὸ σῶμα καὶ νοσήματα καὶ πάθη φύσει τε αἰσῶν ἔχει ἑαυτοῦ καὶ πρὸς πᾶσι τὰ δέχεται ἴσασα ἀνὴρ ἢ ἴσασα τὸν ἐνδοθεν αἰοῖξης, ποικίλων π καὶ πολυπάρους κακῶν ταμείων ὀρήσεις καὶ θησαυροῖσιν, ὡς φησι Δημόκριτος ὅσα ἔξωθεν ἐπιρρέοντων, ἀλλ' ὡς ἄρ' ἐργαίους καὶ αὐτοῦ θῶνας πηγὰς ἐχόντων, ἀσ' ἀνίστην ἢ κακία, πολύχυτος καὶ διαμυλῆς οὖσα τοῖς πάθεσιν. εἰ δὲ τὰ μὲν ἐν ἄρκι νοσήματα σφυγμοῖς καὶ χροιαῖς ἐρυθραῖν ὀφθαλμοῖσιν φαινεταί, καὶ θερμότητες αὐτὰ καὶ πόνοι πρὸς πᾶσι ἐλέγχουσι, τὰ δὲ ἐν ψυχῇ λαμβάνει τοῖς πολλοῖς κακὰ ὄντα, ἀφ' αὐτῶν ἐστὶ κακία, πρὸς ἀφαιρέσασα τὴν ἐπ' αὐτοῖς τὸ πάθος ἀφαιρῶν. τῶν μὲν γὰρ πρὸς τὸ σῶμα νοσημάτων ἐρρωμένως ὁ λογισμὸς ἀφαιρῶνται τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς σκωνοσῶν αὐτὸς, ὅσα ἔχει κρίσιν ἐν οἷς πάθει. πάθει γὰρ ὡς κρίνει καὶ δὲ τῶν ψυχικῶν πρὸς τὸν καὶ μέγιστον ἐρεθισμὸν τὴν ἀνοίαν, δὲ ἢ ἀνήκεστος ἢ κακία τοῖς πολλοῖς σκωνοικεῖ καὶ συγκαταεῖοι καὶ σκωνοποδῆσκει. ἔχει γὰρ ἀπαλλαγῆς νόσου μὲν ἀφαιρῶν εἰς χρείαν ἀγροῦσα τὸ βοηθητικὸς τὸ πάθος. ὁ δὲ ἀπίστια τὸ νοσῶν, ὅσα εἰδὼς ὦν δέεται, καὶ παρῆ δὲ θεραπείων, ἐρεθίζεται. καὶ γὰρ τῶν πρὸς τὸ σῶμα νοσημάτων,

OMERVS mortalia animalium genera contemplatus, facta vitæ institutorū atq; rationum comparatione exclamauit: Nil homine in terra spirat miserum magis alma, Nil repit.--

C primas homini minime felices tribuens, dum mala omnium maxima ei assignat. Nos autem hominem, vt iam infelicitate superantem, omniumq; animalium miserimum proclamatum, ipsum secum comparabimus, instituta peculiarium corporis cum peculiaribus animi malis cōtentione. quæ distributio inutilis non est, sed admodum conueniens: vt discamus propter animumne, an propter nosmetipsos plus miseræ nobis eueniat. Morbus quidē in corpore existit à natura. prauitas autem & malitia quæ in animo est, primo eius opus, deinde etiā morbus est. Non paruum autem ad animi tranquillitatem momentū adfert, si sanabile sit malum, alleuariq; & aboleri tandem possit. Apud Æsopum vulpes de varietate cum panthera disceptans, cum hæc superficiem corporis variegatam maculisq; nitentib. punctatam ostentasset, ipsa aut rufum colotē squallidū gereret & ingratum aspectu: Quin tu, inquit, o iudex, mea quæ int' sunt inspiciens, magis me quam est panthera variâ cerne, ingenii ostendens volubilitatē, varie prout vfas incidetet versatilis. Ita nobis quoq; dicamus. Multos tibi, o homo, morbos, multos affectus corpus cum ex se ob naturā effert, tum extrinsecus recipit. q; si vero intus teipsū aperias, variū aliquod & multis affectum modis penu malorū inuenies: atque, vt ait Democritus, thesaurū: non extrinsecus affluentium, sed insitos & indigenas fontes habentium, quos prauitas aperit copiose largite que varias fundens affectiones. Quod si corporis morbi pulsibus & rubore cutis, calore, ac subitis doloribus indicantur: animi autem morbi plerofq; fallunt non animaduertentes se in malo esse: hi tanto sunt deteriores, q; sic affecto sui sensum auferūt, nam ratio sana morbos corporis sentit: de animi morbis, simul ipsa laborās, iudiciū ferre nō potest, affecto eo ipso, cuius erat iudicare. Proinde inter morbos animi prim' maximusq; est censend' demētia: q; facit vt multis prauitas insanabilis p oēm vitā inhearet atq; commoriatur. Principium enim profligandi morbi est sensus eius: qui male affectum dicit ad vsum eius q; opitulatur. qui egrotare se nō credit, ideoq; nescit qua re indigeat, is remediū etiam si adsit, repudiat. Nam & corporis morbi

επιφορῶν
p. x x ix.